

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Свержевська А., Поцелуйко К., Мацюк А.

Науковий керівник – Н.О. Коломієць, доцент

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені

Петра Василенка. 61050, Харків, Московський проспект, 45,

кафедра «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

тел.0662573308, E-mail kaf_ptbd@ukr.net;

Наслідки карантину мають затяжний характер, тому відновлення роботи відбувається поетапно і підприємствам самотужки іноді важко впоратися з викликами, принесеними пандемією. Великий бізнес досить швидко адаптується до викликів криз, але мале підприємництво не завжди адекватно реагує на них і є найуразливішою сферою, оскільки суб'єкти малого підприємництва переважно не мають фінансового резерву, який би дозволив утриматися і не збанкрутіти при настанні фінансової кризи.

Саме тому, країни, що мають розвинену економіку, максимально намагаються сприяти розвитку малого підприємництва шляхом створення сприятливого економічного клімату для його існування, розробляють та здійснюють різні заходи фінансової підтримки державою. Внаслідок запровадження вимушених заходів щодо обмеження окремих видів діяльності у зв'язку із карантинном, сектор підприємництва зазнає найбільших збитків, що відіграє вирішальну роль у нагромадженні кризових процесів в економіці.

Для функціонування бізнесу в умовах карантину та з метою виконання обов'язків роботодавців щодо створення безпечних умов праці, підприємці мають забезпечити працівників засобами індивідуального захисту та дезінфікуючими засобами. Третина власників бізнесу (переважно мікро-), заявляють про падіння доходів на 90-100% з початку карантину. Ці ж підприємці вже звільнили до 50% штату співробітників.

Погіршилися очікування експортерів і підприємств переробної промисловості. Натомість поліпшилися очікування в сільськогосподарських підприємств на тлі активної посівної кампанії, а також у торгівлі, імпортерів (вірогідно на тлі відновлення Китаю) та тих, хто працює на внутрішній ринок. Послаблення попиту на тлі певного пристосування логістики до поточних умов призводить до накопичення запасів як імпортних, так і вітчизняних товарів.

Попри позитивні очікування щодо кількості працівників, сільськогосподарські підприємства зазначають проблеми з підвозом працівників через транспортні обмеження. Однак, як і раніше, лівова частка підприємств не налаштована на звільнення, а, імовірно, коригують свої плани щодо набору нового персоналу. В кризових умовах розвитку економіки саме допомога держави малому підприємству може призвести до поліпшення економічної ситуації як в регіонах, так і в країні в цілому. Сьогодні саме з малим та середнім підприємством держава пов'язує надію на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для економічного зростання.